

2.4.2024

OULUN MAA- JA VESIRAKENNUS OY
MAA-AINESTEN OTTAMISSUUNNITELMA
UTAJÄRVEN KUNNAN UTAJÄRVEN KYLÄ
TILA TEERIKANGAS RN:O 889-407-34-57

n. 1:200 000

1. HANKETIEDOT

Oulun Maa- ja Vesirakennus Oy hakee lupaa kallion louhinnalle tilalla Teerikangas 889-407-34-57 Utajärven kunnan Utajärven kylässä, Teerikankaan alueella. Ensimmäinen maa-aineslupa sekä ympäristölupa on myönnetty Kiimingin Sora Oy:lle 22.3.2012. Nykyiset luvat on myönnetty yhteislupana Oulun Maa- ja Vesirakennus Oy:lle 25.5.2023. Yhteislupa on voimassa 21.11.2031 saakka. Hakijalla on vuokrasopimus suunnitelmakartan mukaiselle 8,0 ha alueelle 21.11.2031 saakka. Otto on suunniteltu tehtäväksi neljässä vaiheessa. Vuosien 2012 ja 2023 luvat on myönnetty vaiheelle 1, jonka koko on 1,5 ha. Vuoden 2023 maa-aineslupa on myönnetty määrälle 73 000 m³.

Nyt haetaan kiviaineksen kysynnän vuoksi uutta lupaa vaiheille 1 ja 2. Haettava ottomäärä on 130 000 m³. Ottamisaika edelleen vuokra-ajan loppuun, eli noin 8,5 vuotta. Louhinnalle ja murskaukselle haetaan ympäristölupaa yhteislupana tämän hakemuksen kanssa.

2. ALUEEN NYKYTILA, LUONNONOLOSUHTEET JA MAANKÄYTTÖ

Suunnitelman kohteena oleva alue on noin 8 kilometriä Muhoksen keskustasta itään, vt 22:n eteläpuolella sijaitseva kallioalue. Kallion kiviaines on pääosin graniittia ja osittain siihen sisältyvää kiilleliusketta. Otto kohdistuu alueeseen, jossa kallion päällä on vain vähän irto- maapeitettä. Kallio on paikoin paljastuneena, suurimmalla osalla aluetta kallion päällä on 0,5 - 1 metrin moreeni- / turvekerros. Ensimmäisen maa-ainesluvan aikana on syntynyt n. 0,5 ha louhos, joka on mukana haettavassa ottoalueessa. Louhoksen länsipuolinen osa tilasta on ollut tukitoiminta-alueena ja sen pintamaat on kuorittu. Alueella on vielä tuotteiden varastokasoja. Nyt haettavassa luvassa se sisältyy ottamisalueeseen.

Pohjois-Pohjanmaan 3. maakuntakaavassa ottoalueen kohdalla ei ole merkintöjä. Alueella ei ole muuta kaavoitusta.

Lähin asutus sijaitsee noin 1,7 kilometrin etäisyydellä ottoalueen lounaispuolella. Alue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella tai sellaisen lähellä (lähimpään, 2-luokan pohjavesialueeseen Karho-ojankangas 1149054 on matkaa noin 6,7 km lounaaseen) eikä sen vaikutuspiirissä ole luonnontilaisia lähteitä, vedenottamoita tai yksityistalouksien kaivoja. Suunnitelman kohteena oleva alue ei ole kaavoitettua eikä sillä tai välittömässä läheisyydessä sijaitse muinaismuistoja tai muita suojeltavia kohteita. Lähin suojelualue, Muhos- ja Poikajoen alueet SACFI1102601 sijaitsee noin 2,3 km ottoalueen lounaispuolella ja lähin muinaisjäänös n. 280 m sen luoteispuolella, vt22:n takana. Ottoalueella ei tavattu sellaisia erityisiä, suojeltavia kasvi- tai eläinlajeja, joiden elinympäristö tulisi säilyttää ottotoimintaa rajoittamalla, koska pintamaat on poistettu jo aiemman toiminnan yhteydessä, eikä suojeltavaa kasvillisuutta tai eläimistöä voi esiintyä. Laji.fi-sivustonkaan mukaan näitä ei esiinny.

Koska alue on tavanomaista metsä-/kalliomaastoa, ei suunnitelman mukaisella otolla jälkihoitotöineen ole haitallista vaikutusta alueen maisema-arvoon. Pohjoispuoliseen maantiehen 22 jätetään noin 140 metrin suojavyöhyke, joten metsä estää näkyvyyden maantieltä louhokselle. Louhoksesta on varoituskyltit molemmilla puolilla risteystä.

3. SUUNNITELLUT OTTAMISTOIMENPITEET

Louhittavan kallion päällä olevat pintamaat on kuorittu jo aiemman toiminnan yhteydessä ja niitä käytetään tukitoiminta-alueen pohjarakenteisiin, suojavalleihin sekä maisemoinnissa

luisien rakentamiseen. Pintamaakerroksessa olevia lohkeita ja maarakentamiseen soveltuvia maa-aineksia voidaan käyttää murskeisiin tai suoraan työkohteisiin. Nykyisen maa-ainesluvan mukaisen vaiheen 1 ottoalueen koko on jo otetun louhoksen sisältäen n.1,5 ha. Kun ottamisaluetta laajennetaan sisältämään vaiheet 1 ja 2, sen koko on n. 2,44 ha.

Itäpuoliseen naapuritilaan ■■■■■ jätetään 30 metrin suojavyöhyke. Ottoaluetta käytetään myös tukitoiminta-alueena, jolle sijoitetaan varastokasat. Siirrettävä murskauslaitos sijoitetaan alas louhokseen. Ottomäärä on 130 000 m³, ottotaso +76,4(N2000) ja louhintasyvyys 8-12 metriä. Ottoaika on vuokra-ajan loppuun, 21.11.2031 saakka, eli noin 8,5 vuotta.

Louhinnan vaiheita ovat poraus, räjäytys, rikotus ja murskaus. Ulkopuoliset alan asiantuntijat suorittavat poraukset ja räjäytykset. Poraus- ja panostusmäärät perustuvat räjäytyssuunnitelmaan. Räjäytykset suunnitellaan siten, ettei toiminnasta aiheudu tärinähaittoja asutukselle, joka sijaitsee tosin n. 1,7 km päässä, eikä haittoja ole odotettavissa. Räjäytyksistä ilmoitetaan äänimerkein ja varmistetaan, ettei ulkopuolisia liiku alueen läheisyydessä räjäytysten aikana. Suurimmat lohkeat rikotetaan kaivinkoneen iskuvasaralla murskausta varten.

Murskaus suoritetaan siirrettävillä murskauslaitoksilla, joiden mallit ja merkit vaihtelevat. Murskausurakoitsijat käyttävät parasta mahdollista teknologiaa. Pölyä ja melua vähennetään mm. laitteistojen koteloineilla sekä sijoittamalla murskauslaitos alas louhokseen, jolloin louhoksen reunat toimivat melu- ja pölysuojauksena. Murskattava kiviaines kulkee syöttimen kautta esimurskaimen, josta kuljettimilla väli- ja jälkimurskaimiin. Seuloilla tuotteet säädellään haluttuihin raekokoihin ja erilaisiin lajitteisiin. Eri lajitteet säilytetään omissa varastokasoissaan, josta ne kuljetetaan kysynnän mukaan käyttökohteisiin. Varastointiaika on yleensä alle vuosi.

Suhteuttamalla haettava kiviainesmäärä haettavaan ottamisaikaan, 8,5 vuotta, alueella tuotetaan keskimäärin 40 000 tonnia kalliokiviaineksia vuodessa. Koska kiviaineksia käytetään Hailuodon siltahankkeeseen, joka käynnistyy tänä keväänä, saatetaan koko haettava kiviainesmäärä käyttää jo kahden ensimmäisen toimintavuoden aikana. Kiviaineksia voidaan viedä alueelta murskeiden lisäksi myös louheena, etenkin em. hankkeeseen, jolloin murskausmäärät jäävät melko vähäisiksi haettavaan kokonaisuutensa nähden. Murskausta suoritetaan arviolta 1-3 viikkoa vuodessa. Kuljetuksia tehdään varastokasoista ympäri vuoden.

Mahdollisesti alueella säilytettävät polttonesteet säilytetään kaksoisvaipallisissa säiliöissä ja tankkausalueiden pohjat tehdään tiiviiksi moreenilla sekä moreenin alle asennettavalla muovikalvolla. Murskauslaitoksen pohja tiivistetään.

Louhokseen kertyvät vedet johdetaan pumpaamalla aiemman toiminnan tapaan tilalle Teerikangas, ottoalueen länsipuoliseen, olemassa olevaan metsä- ja suo-ojitukseen. Tarvittaessa kaivetaan selkeytyksellään esim. asemapiirroksessa esitettyyn paikkaan. Vedet on pumpattu ojituksen alkupään viereen, tukitoiminta-alueen reunaan murske- / louhepintaiselle alueelle pintavaluntana, jolloin kiintoaine suodattuu maakerrokseen jo ennen valumistaan ojitukseen. Kivet ja murske estävät pintavalutusalueen eroitumista.

Osa pintamaista jätetään väliaikaisesti louhoksen ympärille, jolla vähennetään pintavalumaa suoraan louhokseen. Ottokohde on ympäristöään ylempänä oleva, loiva kallioharjanne, joten louhokseen kertyvä vuosittainen vesimäärä on enimmäkseen sade- ja sulamisvettä ja jääpieneksi. Laskeutusaltaan koko - laskennallisen sadannan ja kalliorakojen kautta louhokseen kertyvän ennakoitavan vesimäärän perusteella - tulee olla noin 30 m². Vuotuinen sadanta on noin 600 mm eli 0,6 m/v/m². Louhoksen suunniteltu pinta-ala on 2,44 ha eli 24 400 m². Louhokseen sadannasta kertyvä vesimäärä on siten 0,6 m x 24 400 m² = 14 640 m³ vuodessa.

Sopiva selkeytsaltaan koko voisi olla 30 m² ja keskimääräinen vesisyvyys noin yksi metri, eli tilavuus noin 30 m³. Pumpattavan veden määrä on sadannan perusteella noin 1,7 m³ tunnissa, jolloin viipymä altaassa olisi noin 18 tuntia. Pumpausmäärää seurataan oton edetessä pumppujen tehojen perusteella. Kallion rakoilusta kertyvä vesi ei ennalta arvioiden lisää pumppauksen määrää oleellisesti.

4. TURVALLISUUS JA LIIKENNEJÄRJESTELYT

Jotta louhos oheistoimintoinen ei aiheuta tarpeetonta vaaraa ympäristössä liikkuville, louhos on suojattu maavalleilla ja lippusiimalla siten, ettei alueella liikkuvilla ole vaaraa pudota louhokseen. Suojausta voidaan tehostaa lohkarilla.

Alueelle johtavan tien varteen on sijoitettu riittävän kookkaat varoitustaulut louhosalueesta ja siellä tehtävistä räjäytystöistä. Louhoksen ympärille on sijoitettu louhoksesta varoittavia kylttejä. Kulku alueelle tapahtuu pohjoispuolelta tieltä Vt 22, jolle on louhoksen reunasta lähimmillään matkaa noin 140 metriä. Lähellä tietä Vt22 on lukittava puomi.

Louhinnan ja murskauksen toteuttavat ulkopuoliset urakoitsijat, jotka huolehtivat omasta työturvallisuudestaan. Oulun Maa- ja Vesirakennus Oy valvoo, että louhoksen reunat sekä aines-ten varastointipaikat ovat työturvallisuussäännösten mukaisia.

5. TOIMET YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN VÄHENTÄMISEKSI

Lähin asutus sijaitsee noin 1,7 kilometrin etäisyydellä louhoksesta, joten toiminnasta ei sille aiheudu melu-, pöly- tai värinähaittoja. Mahdollista haitallista pölyämistä estetään tarvittaessa kastelulla ja laitteistojen koteloinneilla. Vt22:n puoleinen puusto säilytetään näkösuojaksi ja vähentämään melun leviämistä.

Toiminnassa noudatetaan Valtioneuvoston 9.9.2010 kivenlouhimojen ympäristönsuojelusta antaman ns. Murausasetuksen (VNa 800/2010) periaatteita ja siinä annettuja ohjeita. Suunnitelman mukaisesti toimien ja alueen asutukseen nähden syrjäisen sijainnin vuoksi toiminnasta ei aiheudu raja-arvoja ylittäviä melu-, pöly- tai värinähaittoja asutukselle. Eri toimintojen toiminta-ajat on määriteltävä samanaikaisesti tämän hakemuksen kanssa louhinnalle ja murskaukselle haettavassa ympäristölupahakemuksessa.

Ottotoiminnan seurauksena ottoalueelta poistuu kasvillisuus ja pieneliöstö. Ympäröivä alue huomioiden ei näiden poistumisesta ole merkittävää haittaa luonnon monimuotoisuudelle tai alueen biologisille olosuhteille. Öljy- ja polttoainevuodot torjuen ei toiminnalla vaaranneta pohjaveden laatua. Mahdollisia vuotoja tarkkaillaan silmämääräisesti. Alueella säilytetään öljyntorjuntakalustoa, esim. imeytysmattoja. Häiriötilanteessa puhdistustoimet aloitetaan välittömästi ja asiasta ilmoitetaan palo- ja pelastus-, sekä valvontaviranomaisille.

Oulun Maa- ja Vesirakennus Oy käyttää louhinnassa, murskauksessa ja kuljetuksissa ulkopuolisia urakoitsijoita ja valvoo niiden toiminnan täyttävän työsuojelun, ympäristönsuojelun sekä yleisten säännösten mukaiset vaatimukset. Toiminnassa ei synny kaivannaisjätteitä vaan kaikki tuotteet käytetään maarakentamiseen tai alueen suojaukseen ja maisemointiin. Kaivannaisjätteiden jätehuoltosuunnitelma on hakemuksen liitteenä. Urakoitsijat toimittavat talousjätteet ja koneiden jäteöljyt niille kuuluviin sijoituspaikkoihin.

6. MAISEMOINTI JA ALUEEN JÄLKIKÄYTTÖ

Louhoksen reunat luiskataan louheella ja alueelta kuorittavilla pintamailla kaltevuuteen 1:3 tasolle +81,4(N2000), joka on 2 metriä syntyvän vesialtaan arvioidun lopullisen vesipinnan alapuolella. Humuspitoisia maita ei käytetä altaan vesipinnan alapuolisiin luiskiin. Ottoalueen kaakkoisreuna louhitaan pystynä, koska otto tulee laajenemaan siihen suuntaan seuraavissa ottovaiheissa. Mikäli ottoa ei tulla jatkamaan, luiska rakennetaan vastaavalla tavalla. Lopputilanteessa alueelle syntyy vesiallas, jota voidaan käyttää virkistykseen.

Oulussa 2.4.2024
GEOPUDAS OY

PIIRUSTUKSET JA LIITTEET:

Sijaintikartta suunnitelman kansilehdellä n.1:200 000
Sijaintikartta 9169.1; Geopudas Oy n.1:60 000 / 1:4000
Suunnitelmapaketti 9169.2; Geopudas Oy 1:2500
Poikkileikkaukset 9169.3; Geopudas Oy
Jälkitilannekartta 9169.4; Geopudas Oy 1:2500
Karttaote maakuntakaavasta
Hakemuksen kohteena olevan tilan ja sen naapuritilojen yhteystiedot, KTJ
Tilan Teerikangas lainhuutotodistus
Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelma